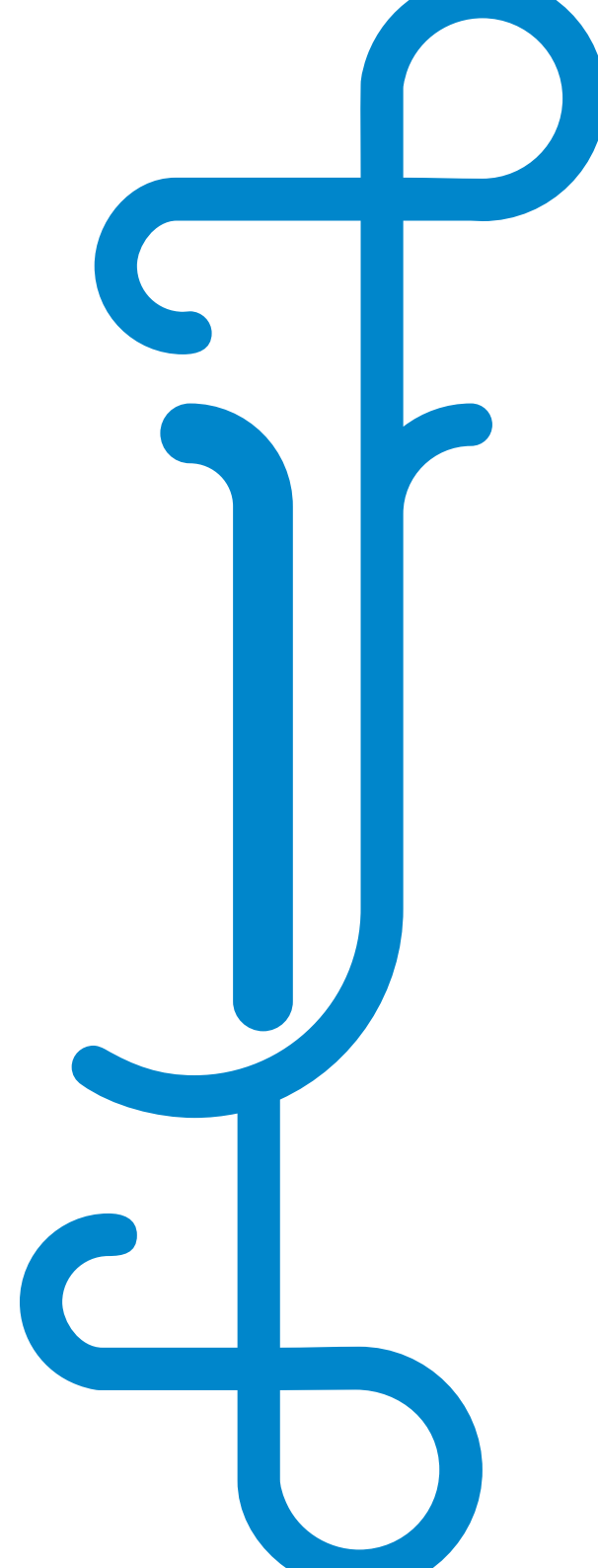

Jaarverslag 2020

Adviescommissie
Bezwaarschriften
gemeente Stichtse Vecht

De leden van de Adviescommissie Bezwaarschriften

Algemene kamer

Voorzitter

De heer mr. J.R.F. (Han) Kleefman

Leden

De heer mr. E.G. (Erik) Grigorjan

De heer mr. A.A. (Ariel) Kozijn

Mevrouw mr. S.H. (Saskia) Nienhuis

Mevrouw mr. L.E.E. (Leonie) Konings

Mevrouw mr. C.J.A. (Karin) Boere

Secretaris

De heer mr. D.J. (Diederik) Merx

Mevrouw mr. M.M.A. (Monique) Rijnders

Administratieve ondersteuning van alle kamers

Mevrouw D.L. (Dámaris) van der Krogt-Spelt

Sociale Kamer

Voorzitter

De heer E.J.T. (Ed) van der Hoeven

Leden

Mevrouw mr. A.C. (Annelotte) Oomkens

Mevrouw mr. E. (Elsbeth) Heij

Mevrouw mr. V.E. (Viola) van Dijk

Mevrouw mr. A.M. (Anne-Marijn) Leeftang

De heer M.J. (Michael) Logan

Mevrouw mr. C.J.A. (Karin) Boere

Secretaris

De heer R. (Rolf) Ellen

Mevrouw C.A. (Carina) Dees

Een woord van de voorzitter

Iedereen kent wel het spreekwoord 'Vergissen is menselijk'. De betekenis is dat ieder mens wel eens een fout maakt. In de relatie tussen de burger en de overheid kunnen fouten, ook vergissingen, soms grote gevolgen hebben. Veel goedwillende burgers zijn door vergissingen in de problemen gekomen, omdat ze bijvoorbeeld een onopzettelijke fout hadden gemaakt bij het invullen van een formulier, of afhankelijk waren van anderen die niet tijdig informatie aanleverden. Door die fout volgde er een sanctie.

In Frankrijk kan dat niet meer. In het geboorteland van de Verklaring van de Rechten van de Mens bestaat een wetsartikel die het recht om je te vergissen garandeert. De burger heeft het recht zich in de contacten met de overheden te goeder trouw een keer te vergissen. Bij de eerste keer mag er geen sanctie opgelegd worden.

De Raad van State adviseerde in zijn jaarverslag van 2017 om te overwegen ook in ons land zo'n wet in te voeren. In een ongevraagd advies aan de regering in 2018 adviseert de Raad van State echter niet tot wetswijziging te komen, in de zin van introductie van een vergisrecht, maar onderstreept de Raad de aandacht die nodig is voor de toepassing van het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel, vooral in de context van de digitalisering van de contacten met burgers.

In de beantwoording van vragen uit de Tweede Kamer¹ heeft de staatssecretaris van BZK laten weten de doelstelling van de Franse wet te onderschrijven, namelijk om als overheid een blijk van vertrouwen af te geven aan burgers en dienstbaar te zijn aan burgers. Als vervolgstap heeft de staatssecretaris een onderzoek laten verrichten door de Landsadvocaat om te analyseren of 'de juridische ruimte die er is ook voldoende benut wordt om vergissingen van burgers te laten herstellen, zonder direct te sanctioneren.' Daarbij moest ook duidelijk worden wat de oorzaak is van situaties 'die op een tekort aan menselijke maat duiden.' Dit onderzoek heeft geresulteerd in het rapport getiteld "Maatwerk met de Awb"². Daarin komt naar voren, dat uitvoeringsorganisaties en gemeenten vaak worstelen met het vinden van de ruimte om maatwerk te bieden. Professionals hebben daarbij niet altijd voor ogen welke mogelijkheden de Awb heeft in aanvulling op de specifieke wetgeving voor het bieden van maatwerk. De Landsadvocaat

pleit er daarom voor dat uitvoeringsorganisaties en professionals meer inzicht krijgen in de verschillende juridische instrumenten die er zijn om met behulp van de processuele waarborgen en rechtsbeginselen uit de Awb meer maatwerk aan burgers te bieden.

Ik onderschrijf dat pleidooi van harte en nodig iedereen uit daarvoor de door de Landsadvocaat ontwikkelde Awb-toolbox te gebruiken. Die bestaat uit een overzicht van bestaande mogelijkheden en van bestuursrechtelijke beginselen. Uit deze gereedschapskist kan de professional instrumenten halen om – naast de mogelijkheid van de specifieke wetgeving – waar nodig, gewenst en geschikt (juridische) ruimte te maken voor het toepassen van maatwerk.

Bedankt iedereen die het afgelopen jaar heeft meegeholpen om het werk van de commissie mogelijk te maken en daaraan heeft bijgedragen. Speciaal bedankt Saskia Nienhuis, die na zes jaar haar lidmaatschap van de commissie tot haar spijt heeft moeten beëindigen door – overigens positieve – veranderingen in haar privésituatie. Die was volgens haar niet langer te combineren met het lidmaatschap van de commissie. Waarvoor uiteraard alle begrip.

Maarssen, april 2021

Han Kleefman

Algemeen voorzitter van de Adviescommissie Bezwaarschriften

1. Kamervragen van het lid Den Boer aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het recht zich te vergissen (ingezonden 17 oktober 2018, ah-tk-20182019-302).

2. Awb: Algemene wet bestuursrecht

- 259 binnengekomen
- 342 te behandelen
- 108 over naar 2021

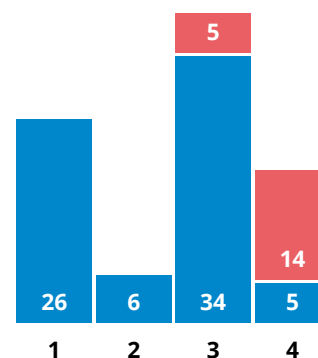

- 237 Algemene Kamer
- 105 Sociale Kamer

Uitgebrachte adviezen in aantallen

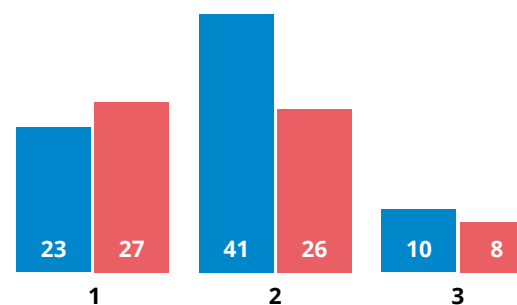
- (K)NO
- In stand laten
- Herroepen

Afgehandelde bezwaarzaken zonder advies per kamer

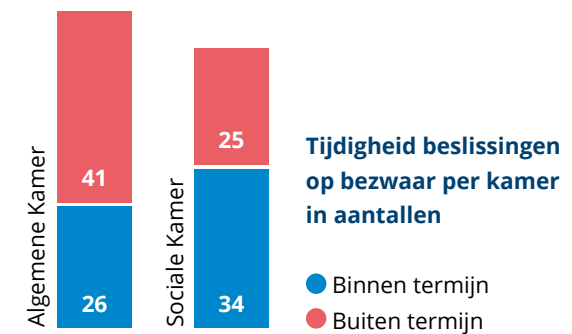
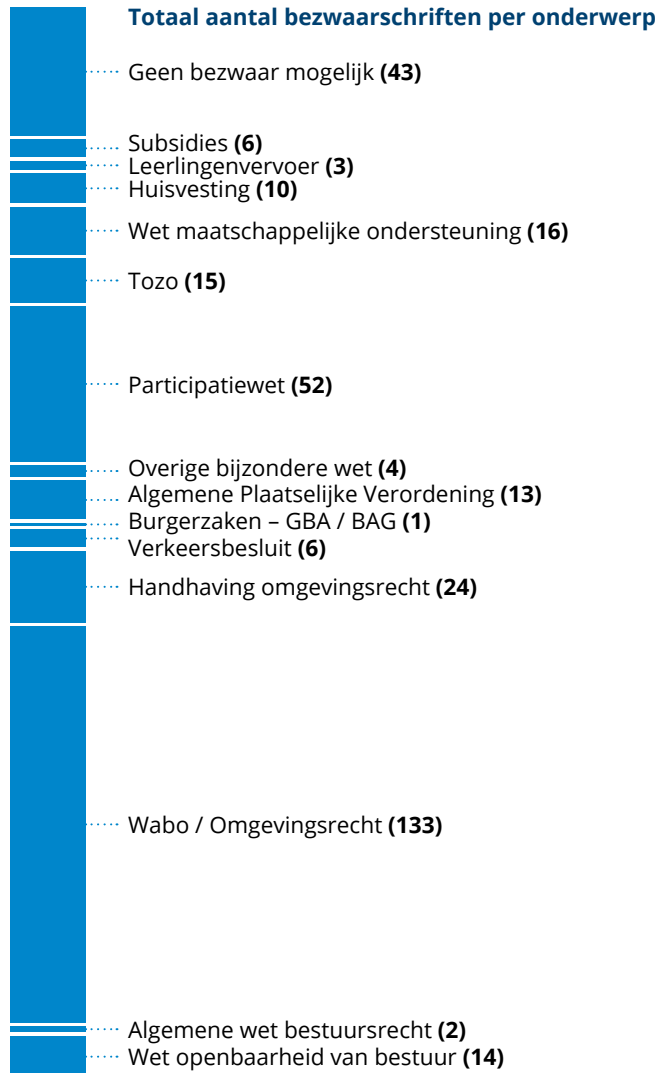
- 1 ACB onbevoegd/doorgestuurd/geen bezwaar
- 2 Prematuur
- 3 Ingetrokken
- 4 Ingetrokken na nieuw besluit

- Algemene Kamer
- Sociale Kamer

Uitgebrachte adviezen per kamer

- 1 (K)NO
- 2 In stand laten
- 3 Herroepen

Tijdigheid van besluitvorming

Over 2020 is gekeken naar de tijdigheid van het genomen besluit. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) vermeldt namelijk alleen de termijn waarbinnen het besluit op bezwaar moet worden genomen.

De beslistermijn is twaalf weken als met een Adviescommissie wordt gewerkt. Deze termijn mag met zes weken worden verdaagd. In geval van instemming van bezwaarmaker kan deze termijn langer duren. Het bestuursorgaan communiceert met bezwaarmaker en andere belanghebbenden over een eventuele overschrijding van de beslistermijn.

Naast de wettelijke termijn uit de Awb worden in het Protocol Behandeling bezwaarschriften Stichtse Vecht doorlooptermijnen vermeld.

Volgens voornoemd Protocol dient het advies van de commissie uiterlijk in week tien gereed te zijn.

De commissie speelt binnen die tien weken alleen in de periode na ontvangst van het procesdossier met verweerschrift tot aan het uitbrengen van het advies na de hoorzitting een rol. Voor wat betreft de oorzaak van de overschrijding van de beslistermijn heeft de commissie vastgesteld, dat de secretarissen in relatief veel gevallen in actie moesten komen richting vakteams, omdat de aanlevering van procesdossiers met verweerschrift langer dan de tijd die daar voor staat op zich lieten wachten. Als dossiers en verweerschriften later dan afgesproken worden aangeleverd komen de advies- en beslistermijnen in de knel. De verwachting is, dat het nieuwe registratiesysteem Octopus, dat in de loop van 2021 zal gaan worden gebruikt, meer mogelijkheden biedt om een breder inzicht te hebben in het halen

Beslistermijn

+

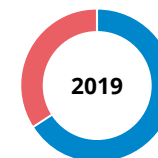
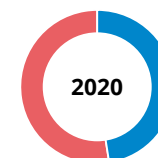
Advies
commissie

van termijnen en dat daarop door het management ook adequaat gestuurd kan worden.

Van de totaal uitgebrachte besluiten op bezwaar zijn er 60 besluiten op bezwaar binnen de wettelijke beslistermijn genomen en 66 buiten de wettelijke beslistermijn genomen. In 2019 was dit resp. 87 en 45. Een flinke afname van de tijdig genomen besluiten op bezwaar en dus ook een flinke toename van het niet tijdig nemen van een besluit op bezwaar. Opmerkelijk hierbij is dat in de Algemene Kamer negen besluiten op bezwaar niet tijdig zijn genomen zonder dat er een advies van de Adviescommissie aan vooraf ging. Dit zijn zeer waarschijnlijk een aantal zaken waarin door het college op enig moment, op grond van juridische procedures, op zeer korte termijn besluiten moesten worden genomen. Ook is opmerkelijk dat er van de 25 besluiten op bezwaar, waarvan de adviezen nog van 2019 zijn, er slechts drie besluiten op bezwaar tijdig genomen waren en 22 niet.

Uitgebrachte
besluiten

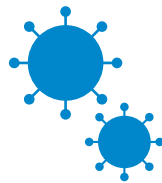
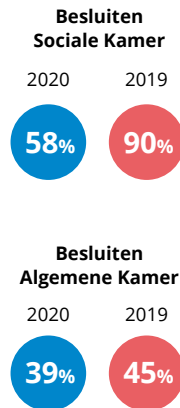
● binnen termijn
● buiten termijn

In de Sociale Kamer zijn er minder besluiten op bezwaar binnen de wettelijke beslistermijn genomen ten opzichte van het jaar ervoor. In 2019 werden er nog 56 van de 63 besluiten op bezwaar binnen de wettelijke beslistermijn genomen en in 2020 waren er dit 34 van de 59 besluiten op bezwaar. Dus nog maar slechts 58% van de besluiten op bezwaar werden tijdig genomen. In 2019 was dit nog 90%. In de Algemene Kamer zijn er ook minder besluiten op bezwaar binnen de wettelijke beslistermijn genomen. In 2019 werden er nog 31 van de 69 besluiten op bezwaar binnen de wettelijke beslistermijn genomen en in 2020 waren er dit 26 van de 67 besluiten op bezwaar. Dus nog maar slechts 39% van besluiten op bezwaar werden tijdig genomen. In 2019 was dit nog 45%.

Voor de afname in tijdigheid in besluitvorming in het algemeen ziet de commissie over 2020 corona als belangrijkste oorzaak, in combinatie met het feit dat er in 2020 meer bezwaarschriften voor de Algemene Kamer zijn binnengekomen. Vanwege corona heeft het bezwaarproces enige tijd stilgelegen, zowel van de kant van de commissie als van de kant van het college. Daarbij heeft het zoeken naar een nieuwe wijze van behandelen van bezwaarschriften, met onder meer het voeren van verweer en het tijdelijk op schriftelijke wijze horen van bezwaarmakers, van zowel college als commissie tijd gevergd.

Een andere oorzaak ligt echter in het feit dat het ook in 2020 is voorgekomen dat de commissie voor beide Kamers geen zaken op zitting kon plannen, omdat niet tijdig een volledig procesdossier was aangeleverd.

Voor de Algemene Kamer geldt dat de secretarissen, aan de hand van vragen van bezwaarmakers aan de commissie over

het uitblijven van een besluit, tevens vertraging signaleerden in verdere afhandeling na het uitbrengen van het advies.

Contraire zaken

In 2020 is naar aanleiding van de adviezen van beide kamers in één geval contrair besloten.

Algemeen

- + Een lichte toename van het aantal binnengekomen zaken met tien.
- + Flinke toename geen bezwaar mogelijk met 36 zaken.
- + Flinke afname in het aantal adviezen tot het herroepen van het besluit in beide Kamers: de Algemene Kamer met 21 en de Sociale Kamer met zeven. Het aantal herroepen besluiten ligt feitelijk wel hoger. Naast de adviezen tot herroepen zijn veertien (kennelijk) niet-ontvankelijk adviezen het gevolg van een nieuw genomen primair begunstigend besluit. Dit is als volgt te verklaren.

De Algemene Kamer heeft in 2020 in totaal twintig adviezen minder uitgebracht. In 2020 zijn maar in 1/7-deel adviezen tot herroeping gegeven (tien van 74). De afname van het aantal adviezen tot het herroepen van het bestreden besluit en tegelijkertijd een toename van adviezen om het bestreden besluit in stand te laten kan daarnaast worden toegeschreven aan het proces van verbetering in besluitvorming dat sinds enkele jaren gaande is. 2020 is daarbij het eerste volledige jaar dat de werkwijze geldt van het verplicht aanleveren van een procesdossier en verweerschrift drie weken voor de zitting. Daarmee wordt het college als het ware gedwongen haar besluitvorming vooraf goed te controleren voordat de zaak op zitting komt. Dat heeft in enkele gevallen geleid tot het

Binnengekomen zaken

▲ 10

Geen bezwaar mogelijk

▲ 36

Adviezen tot het herroepen van het besluit

▼ 28

wijzigen van het besluit of tot een andere wijze van afhandelen. Ondanks het feit dat minder is geadviseerd het besluit te herroepen, diende in meerdere zaken wel nog één en ander nader gemotiveerd te worden (met mogelijk nog nader onderzoek als gevolg).

- + Geringe toename aantal adviezen tot (kennelijk) niet-ontvankelijk verklaring met tien.
- + Geringe afname aantal adviezen tot het in stand laten van het besluit met elf.

Algemene Kamer

- + Flinke toename werkvoorraad in de Algemene Kamer met 38 zaken.
- + Flinke afname aantal zaken gericht tegen de Algemene Plaatselijke Verordening met achttien.
- + Geringe afname aantal zaken gericht tegen handhaving Omgevingsrecht met zes.
- + Flinke toename aantal zaken gericht tegen de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht met 22.
- + Flinke toename aantal zaken ACB onbevoegd/doorgestuurd/geen bezwaar met zeventien.
- + Flinke afname aantal adviezen met twintig.

Sociale Kamer

- + Flinke afname werkvoorraad met twintig zaken.
- + Flinke afname aantal zaken gericht tegen de Participatiewet met 32.
- + Nieuw zijn de vijftien zaken gericht tegen de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers.
- + Geringe afname aantal ingetrokken zaken met dertien.
- + Geringe afname aantal adviezen met acht.

Adviezen tot niet-ontvankelijke verklaring

▲ 10

Adviezen tot het in stand laten van het besluit

▼ 11

Werkvoorraad Algemene Kamer

▲ 38

Aantal adviezen

▼ 20

Participatiewet

▼ 32

Nieuw Tozo

▲ 15

Algemeen

- + De motivering van besluiten verdient nog steeds nadrukkelijk aandacht.
- + Alhoewel de procesdossiers de afgelopen jaren al flink verbeterd zijn, zou er nog wat meer aandacht mogen zijn voor het samenstellen van het procesdossier. Procesdossiers zijn niet altijd compleet. Er ontbreken relevante stukken en soms wordt beleid niet toegevoegd, waar dat wel zou mogen en worden bijvoorbeeld juist alle bestemmingsplanregels toegevoegd waar er maar enkele artikelen noodzakelijk zijn.

Algemene Kamer

- + Wat betreft inhoud valt op dat veel wordt geprocedeerd over aanlegsteigers/boothuizen/woonboten. Zowel aan de vergunningkant als handhavingkant. Het beeld komt naar voren dat er bij bezwaarmakers veel onvrede heerst over de uitvoering van het beleid op en rondom het water, omdat tegen veel illegale (andere) situaties niet wordt opgetreden. Het is dan moeilijk uit te leggen waarom in de ene situatie een bouwwerk wel mag en in een andere vergelijkbare situatie dat niet mag. Tijdens hoorzittingen wordt op vragen daarover ook niet steeds eenduidig verklaard of moet de vertegenwoordiger het antwoord schuldig blijven.
- + De commissie valt op dat niet alle vertegenwoordigers van het bestuursorgaan even gedegen kennis hebben van het ter tafel liggende dossier. Vragen over toepassing van de ter zake doende regelgeving konden daardoor niet altijd afdoende beantwoord worden. Voldoende kennis over relevante regelgeving ontbrak soms. Op detailniveau ontbreekt het dus soms aan kennis en kunde. In die gevallen wordt de niet aanwezige functionaris (vaak vergunning-

toetser) node gemist. Als gevolg daarvan heeft de commissie meermalen aanleiding gezien om de zaak aan te houden en aanvullende vragen aan het college op die punten te stellen. Hierdoor ontstond onnodige vertraging in de advisering en besluitvorming. Om de afhandeling van bezwaarschriften toch te bevorderen heeft de commissie al in een aantal gevallen zich genoodzaakt gevoeld om een – in de ogen van de commissie – minder concreet advies over het bestreden besluit te geven over het wel of niet in stand kunnen laten van het bestreden besluit, omdat het door het bestuursorgaan ingenomen standpunt onvoldoende duidelijk was. Dat komt de heroverweging door het bestuursorgaan niet ten goede en kan afbreuk doen aan een adequate belangenafweging van bezwaarmakers.

- + In het verlengde daarvan. Er is waardering voor het feit dat het college altijd vertegenwoordigd is en er tijdig een verweerschrift wordt verstrekt. In het kader van de voorbereiding gebeurt het daarentegen iets te vaak dat vertegenwoordigers ter zitting moeten erkennen 'het niet te weten', omdat zij bij de voorbereiding van het besluit niet zijn betrokken (en ook geen navraag hebben gedaan). Ook als sprake is van overname van een zaak van een collega zou het fijn zijn als de vertegenwoordiger zich daar niet achter verschuilt. Dat komt de beeldvorming vooral bij bezwaarmakers over professionaliteit en deskundigheid van de gemeentelijke vertegenwoordigers tijdens de hoorzitting niet ten goede. Het zou fijn zijn als de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan zich goed voorbereidt en vooral voor de zitting nadenkt over wat voor vragen hij/zij kan verwachten en daar deskundig antwoordt op kan geven. Een meer integrale voorbereiding (met meer/betere input van de behandelaar)

zou het optreden tijdens de zitting helpen. Van belang is ook dat hij/zij er zorg voor draagt voor het tijdig compleet hebben van stukken die nog na toezending van het procesdossier verwacht worden (bijv. een nader advies van een geraadpleegde adviseur zoals MooiSticht).

Sociale Kamer

- + In urgentiezaken verschijnt het college (lees Het Vierde Huis) niet op hoorzitting vanwege corona-maatregelen. Het college heeft echter juist besloten om de hoorzitting in het Koetshuis te houden zodat een zitting coronaproof kan verlopen. Het niet aanwezig zijn van Het Vierde Huis levert vaak een aanhouding op, omdat er nog vragen moeten worden gesteld. En tegenover een bezwaarmaker past afwezigheid niet.
- + De commissie is verheugd te kunnen constateren dat vooral binnen het sociaal domein de informele aanpak van "Passend Contact met de Overheid" inmiddels is ingebed in het bezwaarproces. Dit heeft ertoe geleid dat veel zaken in het voortraject konden worden opgelost en minder zaken in de Sociale Kamer werden ingebracht. In de cijfers kan dit worden teruggevonden. Alhoewel er in 2020 een geringe afname was van het aantal ingetrokken bezwaren, zijn er toch weer veel bezwaren ingetrokken na een herzien primair besluit, dan wel via een KNO advies van de commissie afgedaan, omdat vanwege het herzien primair besluit het belang van het bezwaar was vervallen. Echter, moet hier wel oog voor worden gehouden. Er komen nog steeds zaken op zitting die in het voortraject opgelost hadden kunnen worden.
- + Verweerder moet staande hoorzitting mandaat hebben om een besluit te nemen. Nu is vaak nog overleg met de afdeling nodig, omdat men het vooraf ook al niet eens was.

Het jaarverslag geeft een voornamelijk cijfermatig beeld van het werk van de commissie. De hiervoor gegeven conclusies bevatten kritische bevindingen van de commissie. Daaruit zijn een aantal aanbevelingen te halen die kunnen bijdragen aan een nog betere behandeling van de bezwaarschriften en de advisering daarover.

Het zou echter verkeerd zijn als daaruit een negatief beeld zou ontstaan, er gaat namelijk ook heel veel goed. Medewerkers van de bestuursorganen getuigen over het algemeen van een professionele houding en richten zich in voorkomende gevallen ook op het alsnog oplossen van het geschil als zij daartoe mogelijkheden zien. Soms al tijdens de zitting, vaak ook door aan te bieden nog eens naar een zaak te kijken en buiten zitting opnieuw met belanghebbenden de zaak te bespreken. Dat laat zien, dat zij oog hebben voor wat bezwaarmakers bezighoudt en ook wat het doel is van een bezwaarprocedure, namelijk heroverweging van het eerder genomen besluit. Ook het afgelopen jaar heeft dat meermalen geleid tot een oplossing waarna het bezwaarschrift werd ingetrokken en de commissie geen advies meer hoefde uit te brengen. Lof daarvoor!

De commissie heeft er alle vertrouwen in, dat zoals de afgelopen jaren ook is gebleken, de kritische kanttekeningen weer als leerpunten worden opgepakt en de goede samenwerking tussen de vertegenwoordigers van de bestuursorganen en de commissie wordt voortgezet. Op die manier blijven we samen werken aan een nog betere behandeling van de bezwaarschriften. De commissie stelt het op prijs te vernemen op welke wijze de leerpunten intern binnen de organisatie worden opgepakt.

Dank aan iedereen die zich het afgelopen jaar heeft ingezet om het werk van de commissie mogelijk te maken. Dank ook in het bijzonder aan de bodes voor hun extra inzet om in deze coronatijd het mogelijk te maken om fysieke hoorzittingen te houden.